

MOTTO :
Pohybom ku kráse tela,
slovom ku kráse ducha.

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

HARMÓNIA POHYBU A SLOVA

Vzdelávací program:

Stupeň vzdelania: **ISCED 1**
Dĺžka štúdia: **4-ročná**
Vyučovací jazyk : **slovenský**
Študijná forma : **denná**
Druh školy : **štátna**

Stupeň vzdelania: **ISCED 2**
Dĺžka štúdia: **5-ročná**
Vyučovací jazyk : **slovenský**
Študijná forma : **denná**
Druh školy : **štátna**

Predkladateľ:

Názov školy : **Základná škola s materskou školou Helcmanovce 41**
Adresa : **055 63 Helcmanovce 41**
IČO : **35546492**
Riaditeľ školy : **Mgr. Rastislav Drajna**
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP : **Mgr. Petra Kuchárová**
Ďalšie kontakty : **tel : 053 47 99 380**
fax : 053 47 99 389
e-mail : skolaseo@gmail.com, skola@zshelcman.edu.sk

Zriaďovateľ:

Názov : **Obec Helcmanovce**
Adresa : **055 63 Helcmanovce 161**
Kontakty : **tel. – fax : 053 48 72 636**
e-mail : helcmanovce@helcmanovce.sk

V Helcmanovciach dňa 01.09.2015

Mgr. Rastislav Drajna, riad. školy

Platnosť dokumentu	od 1.9.2015
Aktualizácie	

Obsah

1	VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	5
1.1	<i>Charakteristika školy.....</i>	5
1.2	<i>Charakteristika žiakov.....</i>	5
1.3	<i>Charakteristika pedagogického zboru.....</i>	5
1.4	<i>Nepedagogickí zamestnanci školy.....</i>	6
1.5	<i>Spolupráca školy s rodičmi a inými organizáciami.....</i>	6
1.6	<i>Priestorové a materiálne technické vybavenie.....</i>	7
1.7	<i>Podmienky na zaistenie bezpečnosti a zdravia.....</i>	7
1.8	<i>Škola ako životný priestor.....</i>	8
1.9	<i>Dlhodobé projekty.....</i>	8
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	9
2.1	<i>Poslanie výchovy a vzdelávania školy.....</i>	9
2.2	<i>Zameranie školy.....</i>	10
2.3	<i>Profil absolventa.....</i>	14
2.4	<i>Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.....</i>	16
2.5	<i>Výchovno-vzdelávacie stratégie školy.....</i>	16
2.6	<i>Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami.....</i>	22
2.6.1	<i>Žiaci so zdravotným znevýhodnením.....</i>	22
2.6.2	<i>Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia.....</i>	25
2.6.3	<i>Žiaci s nadaním.....</i>	27
3	VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA.....	29
3.1	<i>Hodnotenie žiakov.....</i>	29
3.2	<i>Hodnotenie školy.....</i>	31
3.2.1	<i>Oblasti hodnotenia školy.....</i>	31
3.2.2	<i>Priebeh vzdelávania.....</i>	32
3.2.3	<i>Interakcia a komunikácia.....</i>	33
3.2.4	<i>Riadenie školy, kvalita personálnej práce, kvalita ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov.....</i>	34
3.2.5	<i>Finančné a materiálne zabezpečenie školy.....</i>	34
3.2.6	<i>Výsledky vzdelávania žiakov.....</i>	35
3.3	<i>Hodnotenie pedagogických pracovníkov.....</i>	35

4	ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN	36
4.1	<i>Návrh tematických okruhov voliteľných predmetov</i>	36
4.1.1	<i>Návrh tematických okruhov voliteľných predmetov 1. a 5.ročníka pre šk. r. 2015/2016</i>	36
4.1.2	<i>Návrh tematických okruhov voliteľných predmetov v nasledujúcich školských rokoch</i>	41
4.2	<i>Začlenenie prierezových tém</i>	44
4.2.1	<i>Finančná gramotnosť</i>	48
4.3	<i>Skratky predmetov a tematických oblastí výchovy</i>	55
4.4	<i>Prehľad jednotlivých akcií organizovaných školou počas školského roka.....</i>	56
4.5	<i>Harmonogram kontinuálneho vzdelávania</i>	58
	Prílohy - Učebné osnovy pre 1. a 5. ročník v elektronickej podobe	60

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Charakteristika školy

Základná škola s materskou školou Helcmanovce je plnoorganizovaná školou s právnou subjektivitou s 10 triedami. V každom ročníku má škola jednu triedu. V obci Helcmanovce je jedinou školou. Priemerný počet žiakov je 120, čo je priemerne 13 žiakov na triedu. Základná škola a materská škola sú umiestnené v jednej budove od roku 2005. Budova sa nachádza pri hlavnej ceste z Prakoviec do Mníška nad Hnilcom. Tvoria ju tento komplex:

- a) stará budova - postavená r.1950, mala 5 učební
- dnes je tam MŠ, ŠJ, kuchyňa
- b) nová budova - postavená r.1962, má 10 tried
- všetky triedy sa využívajú na výučbu aj dnes
- c) prístavba - postavená r.1979
- je to prepojenie starej a novej budovy
- dnes je tam počítačová miestnosť, šatne a na poschodí miestnosti MŠ

1.2 Charakteristika žiakov

Prevažná väčšina žiakov má trvalý pobyt v obci Helcmanovce. ZŠ navštevujú aj žiaci z iných školských obvodov. Všetci žiaci školy sú slovenskej národnosti. Škola umožňuje vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), ktorí sú začlenení do bežných tried a postupujú podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor vedie riaditeľ školy, ktorý má dvoch zástupcov:

- zástupca pre základnú školu;
- zástupca pre materskú školu.

Pedagogický zbor tvorí priemerne 12 pedagogických zamestnancov. Z toho sú 5 učitelia na prvom stupni a 7 učitelia na druhom stupni. Všetci spĺňajú podmienky vyhlášky o odbornej a pedagogickej spôsobilosti. Chod školského klubu detí (ďalej len ŠKD) zabezpečuje jedna vychovávateľka, v škole už niekoľko rokov pracuje i asistentka učiteľa. Učiteľom sa podľa potreby poskytuje možnosť účasti na ďalšom vzdelávaní. Škola bola v rokoch 2014, 2015 zapojená do projektu PRINED, prostredníctvom ktorého zamestnávala aj odborných zamestnancov (sociálny pedagóg, špeciálny pedagóg) a ďalších asistentov učiteľa v ZŠ i MŠ.

Jednotliví učitelia zastávajú v škole tieto funkcie:

- výchovný poradca
- vedúci MZ
- vedúci PK

- školský logopéd
- školský zdravotník
- správca knižnice
- kronikár školy
- koordinátor VMR, boja proti rasizmu a xenofóbii
- koordinátor boja proti drogám 1-4 a 5-9
- koordinátor pre žiacku tlač
- koordinátor pre Testovanie 9 a Testovanie 5
- koordinátor pre školský vzdelávací program
- koordinátor pre KMČ
- koordinátor pre E-testovanie
- pokladník
- správca PC miestnosti
- správca web stránky školy

1.4 Nepedagogickí zamestnanci školy

Útvar nepedagogických zamestnancov školy vedie ekonómka – hospodárka školy. Tvorí ho priemerne 9 nepedagogických zamestnancov (aj na kratší pracovný úväzok) na pozíciách: pracovník registratúry, vedúca ŠJ, hlavný kuchár, pomocný kuchár, upratovačka, školník – kurič. Príležitostne v škole pracujú aj pracovníci VPP pridelení zriaďovateľom, praktikanti stredných a vysokých škôl, pracovníci na absolventskej praxi, pracovníci na dobrovoľníckej službe, pracovníci na dohodu a brigádnicí – študenti.

1.5 Spolupráca školy s rodičmi a inými organizáciami

Spolupráca s rodičmi sa neustále rozvíja. Cieľom je dosiahnutie maximálnej úrovne vzájomnej komunikácie a vybudovanie pozitívnych vzťahov medzi rodičmi a učiteľmi. V škole pôsobí Rodičovské združenie pri ZŠ s MŠ Helcmanovce, ktoré sa aktívne podieľa na organizácii rodičovských združení a konzultácií, na príprave spoločných aktivít. Počas školského roka sú organizované spravidla dve celoškolské schôdze RZ, a minimálne dvakrát ročne sú organizované triedne rodičovské združenia a to v rámci jesenného a jarného týždňa triednych rodičovských združení.

Orgán školskej samosprávy - Rada školy – má 11 členov:

- 4 členovia delegovaní zriaďovateľom školy;
- 4 členovia zvolení za Rodičovské združenie;
- 2 členovia zvolení za pedagogických zamestnancov;
- 1 člen zvolený za nepedagogických zamestnancov;
- predseda Rady školy je volený z jej členov, rada zasadá minimálne dvakrát ročne.

Dobre spolupracujeme aj s obcou Helcmanovce, podieľame sa na organizácii a zabezpečení kultúrnych a spoločenských podujatí organizovaných obcou. Spolupráca na veľmi dobrej úrovni je aj s týmito organizáciami:

- Dychová hudba Seľanka
- Futbalový klub
- Športový klub sánkovania, prostredníctvom ktorého je na škole zriadené už viac rokov Školské športové stredisko sánkovania
- Dom kultúry, prostredníctvom ktorého na škole pracuje už viac rokov Detský divadelný súbor malých javiskových foriem, mažoretky a folklórny súbor Seľančik.

1.6 Priestorové a materiálne technické vybavenie

V škole je 10 teoretických učební ZŠ, 2 učebne MŠ, 7 učební s interaktívnou tabuľou alebo interaktívnym plátnom a 1 jazykovú učebňu. Škola nemá telocvičňu a tak na hodiny TSV sa využíva veľká školská chodba, posilňovne v suteréne školy, viacúčelové ihrisko s umelým trávnikom, školský dvor. V súčasnosti sa v areáli školy buduje ďalšie viacúčelové veľké ihrisko za finančnej dotácie OcÚ, sponzorov a školy. Učebňa výpočtovej techniky je využívaná aj mimo vyučovania. Máme v nej 15 počítačov a keramickú tabuľu.

V rámci projektu Vnútorne vybavenie školy v roku 2010, v ktorom sme boli úspešní, sme získali:

- kompletne vybavenú jazykovú učebňu
- nový školský nábytok vo všetkých triedach
- nové školské tabule
- šatňové skrinky
- interaktívna tabuľa
- notebook, projektor s reproduktormi

Vybavenie kabinetov je postačujúce, napriek tomu je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. V projekte PRINED v roku 2015 škola dostala kompletne edukačné balíčky v hodnote 2 x 10.000,-. EUR. Na poschodí sa nachádza zlúčená knižnica obecná, školská a žiacka so softwarovým vybavením a pripojením na internet. Školské stravovanie zabezpečuje vlastná školská jedáleň, ktorá je zároveň aj vývarovňou pre dôchodcov.

1.7 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a zdravia

Učebne a vybavenie zodpovedajú platným normám. Nevyhnutnosťou je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební (tried) a ostatných priestorov školy podľa platných noriem – odpovedajúce svetlo, teplo, nehučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku.

Dôležitý je vhodný stravovací a pitný režim žiakov (podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov). Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho aj ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára, či iných špecialistov. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a

okolí a výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a častí využívaných priestorov a pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti.

Bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a protipožiarnu ochranu zabezpečuje externá firma „POPRAKO“ spol. s r.o. Prakovce. Pracovnú zdravotnú službu zabezpečuje externá firma Livonec s.r.o. Pravidelne sa vykonávajú školenia OBP a protipožiarne školenia, zabezpečujú kontrolu priestorov, výmeny hasiacich prístrojov, vedú revízie elektrických zariadení a bleskozvodov, vypracovali pre školu požiarneho štatútu, evakuačný plán, požiarne poplachové smernice a ďalšie aktivity, ktoré boli zakotvené v zmluve vrátane potrebnej dokumentácie bezpečnosti práce a zabezpečenia ZPS.

Pri organizovaní výletov, exkurzií, výcvikov, ako aj iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti (škola v prírode, plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik, vychádzka...) vychádzame zo záujmu žiakov a zákonných zástupcov o danú aktivitu a súčasnej platnej legislatívy (najmä vyhláška o základnej škole, vyhláška o škole v prírode, smernica o plaveckom výcviku), dôležitou podmienkou je univerzálny informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

1.8 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, priestorov MŠ. Aktuálne informácie o aktivitách školy sú vyvesené na tabuliach „Zrkadlo školy“ a „Naše úspechy“. Vedenie školy dbá na budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi, ale aj medzi členmi pedagogického zboru a nepedagogickými zamestnancami.

1.9 Dlhodobé projekty

- Otvorená škola - oblasť športu
- Otvorená škola - oblasť IKT
- Zdravá škola - oblasť podpory zdravia
- Dokončenie druhého multifunkčného ihriska
- Dokončenie detského ihriska - oblasť predprimárneho vzdelávania a výchovy
- Mimoškolská činnosť ako súčasť vzdelávania a vytváranie podmienok rovnosti šancí - oblasť primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania a výchovy
- Vnútorne vybavenie školy - oblasť materiálo-technického zabezpečenia
- Projekt inkluzívnej edukácie pre žiakov z marginalizovaných rómskych komunít - oblasť vzdelávania - PRINED – 1.9.2014 – 30.11.2015

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

2.1 Poslanie výchovy a vzdelávania školy

Výchovno-vzdelávaciu činnosť chceme smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Naším cieľom je pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu. Budeme sa snažiť dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole a zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

Dôležité je, aby sme formovali u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie. Chceme vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov a v spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí. Edukáciou na našej škole sa majú uplatniť hlavne všeobecné ciele výchovy a vzdelávania určené štátnym vzdelávacím programom.

Na 1. stupni sa vyvážene venujeme pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- ✓ vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- ✓ poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- ✓ viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- ✓ rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- ✓ rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- ✓ viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- ✓ viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Vo vzdelávaní a výchove na druhom stupni základnej školy je potrebné venovať sa najmä týmto kompetenciám:

- ✓ rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť¹ a kritické myslenie;
- ✓ umožňovať každému žiakovi² v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- ✓ motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- ✓ viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť');

- ✓ poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- ✓ sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- ✓ rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- ✓ viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2.2 Zameranie školy

Školský vzdelávací program má predovšetkým kvalitne naplňovať vzdelávacie ciele a kompetencie ako sú uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, zároveň však využíva aktuálne možnosti školy a pedagogického zboru, rešpektuje prostredie, v ktorom sa škola nachádza, a predovšetkým sa snaží vyjsť v ústrety požiadavkám rodičov a žiakov. Uvedomujeme si, že naši žiaci majú v rámci svojej individuality veľmi rôznorodé vzdelávacie potreby, ktoré chceme zohľadňovať. Sme partneri a máme spoločný cieľ – získať zodpovedajúce zručnosti, vedomosti a postoje. Snažíme sa v škole vytvoriť demokratickú klímu, aby sme mohli poskytnúť žiakom kvalitné základy moderného všeobecného vzdelania zamerané pre ďalšie štúdium, ale aj k praktickému životu. Usilujeme sa o rozvoj osobnosti každého žiaka na základe pochopenia a prijatia všeobecným platných mravných noriem a princípov s dôrazom na zdravý životný štýl s ovplyvňovaním využitia voľného času žiakov. Nezanedbateľnou súčasťou je práca s modernými informačno-komunikačnými technológiami, ktorá plynule nadväzuje na ostatné komunikačné schopnosti a vedomosti vštepované žiakom.

Vychádzajúc z tradícií, dlhoročných skúseností, úspechov školy a z možností poskytovaných obcou Helcmanovce ako aj na základe zisteného záujmu rodičov naša škola bude:

- a) **Škola otvorená** pre všetky deti, rodičov, verejnosť, a to ako obsahom vzdelania, tak i formami, komunikáciou, požiadavkami zo strany rodičov. Každoročne organizovať Deň otvorených dverí pre rodičov a verejnosť s možnosťou zúčastniť sa vyučovania. K tomu budú patriť aj netradičné formy vzájomnej spolupráce - akadémie, spoločné športové podujatia, výlety, triednické hodiny.
- b) **Škola občianska** - škola demokratických prístupov a výchovy morálneho správania sa - rešpektujeme osobnosť žiaka i učiteľa, ako i každého pracovníka školy, uplatňujeme diferencovaný prístup s cieľom všestranného rozvoja osobnosti žiaka schopného zodpovedne sa rozhodovať, žiť podľa všeobecne uznávaných životných a morálnych hodnôt a občianskych princípov
- c) **Škola športová** - Žiaci navštevujú oddiel futbalu, a sú zaradovaní na základe výberu do ŠŠS sánkovania. Dlhoročnou tradíciou sú školské kurzy plávania. Športové hry sú jedným z najnavštevovanejších záujmových útvarov v rámci školy. Podporu nachádzame u zriaďovateľa Obce Helcmanovce, ako aj v činnosti jednotlivých športových klubov obce, pre ktorých takto pripravujeme mládež pre súťaže miestneho, ale i celoslovenského rozmeru.
- d) **Škola zdravého životného štýlu** - realizáciou projektov Škola podporujúca zdravie, projektu protidrogového koordinátora a koordinátora environmentálnej výchovy vedieme žiakov

reláciami, besedami, akciami, výstavami, súťažami, zberovými aktivitami a inými nenásilnými formami k vybudovaniu si životných návykov zdravých pre seba i spoločnosť.

- e) **Škola rešpektu a tolerancie** - pre úspešný vývoj dieťaťa má význam život v populačne prirodzenej skupine, kde sú zastúpení jedinci s rôznymi vlohami, vlastnosťami a potrebami. Preto v škole integrujeme žiakov s poruchami učenia, správania i žiakov so zdravotným postihom. Zároveň poskytujeme vzdelávanie v oblasti etickej a náboženskej výchovy na základe záujmu rodičov.
- f) **Škola plná talentov** - predčasnou selekciou detí v období povinnej školskej dochádzky a odchodom na osemročné gymnázium nechceme narúšať vývin dieťaťa v prirodzenej skupine, čo môže mať dosah pre ich život v spoločnosti. Naša škola dokáže rozvíjať talent dieťaťa aj v prostredí jemu primeranom, čoho dôkazom je rad úspechov v umeleckých, športových a vedomostných súťažiach.
- g) **Škola európska** – v našej škole budeme vyučovať cudzí jazyk od tretieho ročníka. Proces výučby budeme podporovať využívaním netradičných foriem a metód vyučovania – napr. využívaním informačno - komunikačných technológií v projektoch vzájomnej spolupráce škôl.
- h) **Škola moderných technológií a prístupov** - vo vyučovacom procese využívame moderné technológie /počítačové učebne, internet, multimédiá, neskôr aj interaktívne tabule/ ktoré budú k dispozícii i po vyučovaní. Projektové vyučovanie sa stane pevnou súčasťou vyučovacích hodín. IKT využívajú aj všetci vyučujúci k príprave na vyučovanie a k svojmu ďalšiemu systematickému vzdelávaniu prostredníctvom e-learningu.
- i) **Škola kultúry a tradícií** - k základnému vzdelávaciemu modelu prostredníctvom vyučovacích hodín tvorivej dramatiky, hudobnej, výtvarnej výchovy, dejepisu a literatúry pripájame formy exkurzií na pamätné miesta v meste, v našej vlasti i v cudzine /napr. návšteva Osvienčimu/, ako aj každoročnú účasť na predstaveniach známych divadelných scén v Spišskej Novej Vsi, Košiciach a Prešove, čím umožňujeme žiakom nielen zúčastniť sa predstavenia, ale zažiť a prežiť ho i v kultúrnom prostredí ozajstného divadla.

V rámci možností školského vzdelávacieho programu sme do vyučovania zapracovali dva nové profilové predmety, ktoré sú úzko späté s históriou školy a jej úspechmi. Ide konkrétne o tieto predmety: **tvorivá dramatika** a **pohybová príprava so zameraním na sánkovanie**.

PREDMET : T V O R I V Á D R A M A T I K A

Náplň predmetu obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti. Taktiež tu patrí aj písané slovo, prostredníctvom ktorého sa pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca. Žiaci by mali nadobúdať schopnosť kultivovaného prejavu, vystupovaniu na verejnosti bez trémy a zbytočného strachu zo slovného prejavu.

Predmet by mal viesť žiakov k nadobudnutiu takých skúseností, ktoré sú potrebné pre budúce povolania, kde vlúdne slovo, pohodové a pre poslucháča zrozumiteľné vyjadrovanie je veľmi potrebné ako napr. zdravotná sestra, lekár, učiteľ, vychovávateľ, úradník, právnik, verejný pracovník osvetový, politický a pod.

Cieľom vyučovania je rozvíjať osobnosť žiaka v oblasti :

- citových, rozumových a morálnych kvalít, najmä schopností kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce
- vedomého, osobitého, prirodzeného a pritom kultivovaného vyjadrenia v sociálnej komunikácie
- základných rečových schopností v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery:
 - aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni;
 - aby sa mohlo aktívne uplatňovať v kultúrno-spoločenskej činnosti.

Žiaci, ktorí prejavia svoj talent, schopností a záujem, sa zaraďujú do práce v divadelnom súbore, ktorý má na škole dlhú tradíciu. Súbor reprezentuje školu na verejnosti a rôznych súťažiacich.

Základom výchovno-vyučovacieho procesu je rozvoj individuality každého žiaka. V procese teda musí byť každý žiak chápaný ako individualita a taký musí byť aj učiteľov prístup k nemu. Posudzovanie tvorivého riešenia zadaných úloh by nemalo byť obmedzované učiteľovými predstavami a jeho estetickým či umeleckým pohľadom. Dôležité je žiakovi odkryť tú skutočnosť, že všetko, čo vytvorí hlasom, rečou, pohybom, či písaným prejavom, je jedinečné, pretože vychádza z neho. Ak učiteľ cíti potrebu hodnotiť žiakov výkon, prípadne mu naznačiť lepšie, či iné riešenie, mal by to urobiť citlivo a nikdy nie autoritatívne. Neformálnosť atmosféry a medziľudské vzťahy v triede majú v tomto predmete zásadný význam. Každý žiak je meraný sám sebou, hodnotený podľa toho, nakoľko dokáže prekonať sám seba, svoje aktuálne medze a nie porovnávaním s druhými.

PREDMET : POHYBOVÁ PRÍPRAVA SO ZAMERANÍM NA SÁNKOVANIE

Pohybová príprava zameraná na sánkovanie je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov. Povinný vyučovací predmet je špecifický svojim zameraním na cieľavedomé telesné, funkčné a pohybové zdokonalenie žiakov, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zvyšovaniu telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Tento predmet je možné vnímať aj ako tretiu - rozširujúcu hodinu telesnej výchovy, ktorá prostredníctvom športových hier a pohybu dáva možnosti k vyhladávaniu a základnému výberu nových adeptov pre ŠŠS sánkovania.

Pohybová aktivita slúži v dnešnej dobe nielen ako prevencia pred civilizačnými chorobami, či negatívnymi javmi v spoločnosti, ale zároveň vytvára aktívny a pozitívny vzťah k prospešnému využívaniu voľného času. Predmet PP so zameraním na sánkovanie je rozšírením, spštením a obohatením hodín telesnej výchovy, zároveň motiváciou a stimuláciou k pohybovej aktivite, aby si žiaci vytvorili kladný postoj k telesnej výchove a športu.

Predmet poskytuje základné teoretické a praktické telovýchovné vzdelanie z vybraného odvetvia športu - sánkovania. Cieľom je utvárať kladný vzťah k pohybovej aktivite, k telesnej výchove a k športu. Zároveň prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov uplatňovaním olympijských ideí v telovýchovnej a športovej činnosti. Napomáha k odhaľovaniu a rozvíjaniu pohybovo nadaných detí.

Úlohou všetkých telovýchovných a tréningových procesov je organizácia telesného pohybu v priestore a čase. Zvlášť v športovej príprave je kladený dôraz na všestrannosť, zdravie, rozvoj telesných a duševných schopností, príprava na tvorivú činnosť, dosahovanie

adekvátnych športových výkonov, čo tvorí predpoklad k budúcemu uplatneniu v školskom športovom stredisku sánkovaní a následne úspešnej reprezentácii štátu v jednotlivých kategóriách. Tento predmet má prispieť k výberu pohybovo najzdatnejších žiakov pre športovú prípravu mladých športovcov v školských športových strediskách.

Proces športovej prípravy mládeže je zameraný na zvyšovanie výkonnosti a zabezpečení všestranného rozvoja osobnosti mladého športovca. Je to dlhodobý proces, kde na riadiacej činnosti učiteľa, trénera a aktívnej účasti športovca závisí, aké zmeny sa dosiahnu v telesnom, pohybovom i duševnom vývoji športovca.

Hlavným cieľom pohybovej prípravy je rozvoj pohybových schopností, podmieňujúcich zvyšovanie športového výkonu. Ide o rýchlosť, silu, vytrvalosť, obratnosť a ďalšie schopnosti v súlade so športovou špecializáciou. Z praxe je známe, že všestranne dobre pripravený športovec – sánkar, dokáže rýchlo zvýšiť svoju športovú výkonnosť. Sánkar s nedostatočnou telesnou zdatnosťou nemôže podávať vrcholný výkon, pretože ani sebe lepšia technika nie je účinná bez primeranej všestrannej pripravenosti.

K všestrannej pripravenosti patria aj teoretické vedomosti z oblasti riadenia saní, ich konštrukcie, histórie sánkovaní v obci, histórie sánkovaní na Slovensku v súvislosti s olympijským športom.

Taktiež poznatky zo základov olympijskej výchovy, olympijskej symboliky, princípov fair play, antidopingovým programom, športom proti drogám.

Silné stránky školy

1. Divadelné predstavenia a estrádne vystúpenia žiakov školy pre verejnosť.
2. Úspešnosť v postupových divadelných súťažiach.
3. Materiálno-technická základňa pre šport, výborné výsledky v sánkovaní v rámci SR a dobré výsledky v športových súťažiach SAŠŠ.
4. Činnosť školského športového strediska zameraného na sánkovaníe.
5. Veľký záujem žiakov o športové aktivity.
6. Pestrá ponuka záujmovej činnosti.
7. Zlepšovanie podmienok na využívanie IKT vo vyučovacom procese.
8. Modernizácia vyučovania nákupovaním nových učebných pomôcok a budovaním odborných a polo -odborných učební – rekonštrukcia školskej knižnice.
9. Škola s dobrou dopravnou dostupnosťou, v peknom prostredí s bohatou flórou a udržiavaným areálom.
10. Otvorená škola pre športové aktivity verejnosti, rekreačná telesná výchova, tréningový proces športových klubov, regeneráciu pracovnej sily.
11. Získavanie mimorozpočtových zdrojov na základe projektov na rozvoj materiálno-technickej základne školy a vyučovacieho procesu.
12. Úspechy žiakov vo výtvarných súťažiach, v recitačných súťažiach a predmetových olympiádach na okresnej, krajskej a celoštátnej úrovni.

Na uvedené pozitíva nadväzujeme aj v školskom vzdelávacom programe. Aj v nasledujúcom období sa chceme prezentovať ako škola, ktorá sa podieľa na výchove a vzdelávaní talentov v športovej a dramatickej oblasti, a preto tieto rozširujúce hodiny využijeme na zavedenie nového predmetu pohybová príprava so zameraním na sánkované a tvorivá dramatika v každom postupujúcom reformnom ročníku až po 9. roč.

2.3 Profil absolventa

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania. Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- ✓ pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- ✓ vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- ✓ rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- ✓ využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- ✓ vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- ✓ získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- ✓ dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- ✓ rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- ✓ váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- ✓ správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- ✓ má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- ✓ dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- ✓ uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;

- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Absolvent našej školy zároveň disponuje kompetenciami:

- si uvedomuje základné humanistické hodnoty, uplatňuje princípy demokracie,
- chápe význam a zmysel ochrany národného kultúrneho dedičstva,
- uplatňuje princípy rasovej, náboženskej, kultúrnej tolerancie,
- chápe význam ochrany životného prostredia a realizuje ju vo svojom živote,
- dokáže primerane presadiť svoju individualitu a buduje si vlastnú identitu v rámci celku,
- osvojil si základné postupy spolupráce v skupine, vie uzatvárať kompromisy,
- je schopný starať sa o svoje fyzické aj psychické zdravie,
- je schopný vyhľadávať a používať rôzne zdroje informácií,
- osvojil si základné postupy pri využívaní informačno – komunikačných technológií,
- dokáže kriticky prijímať, hodnotiť a posudzovať rôzne informácie,
- je schopný primerane prezentovať výsledky vlastnej práce, svoje názory a myšlienky,
- osvojil si základy prírodovednej gramotnosti, používa metódy prírodných vied,
- dokáže primerane komunikovať vo vlastnom jazyku, vrátane písomného a ústneho prejavu,
- dokáže primerane komunikovať v dvoch cudzích svetových jazykoch,
- správa sa kultivovane, primerane veku a situáciám,
- je pripravený uplatniť sa v zamestnaní,
- je schopný prevziať zodpovednosť za svoj život.

2.4 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy primárne vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou „**Žiak získal primárne vzdelanie.**“

Žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy nižšie stredné vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou „**Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.**“

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie „**Žiak získal primárne vzdelanie.**“

Úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím žiak získa primárne vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania takto: „**Žiak získal primárny stupeň vzdelania.**“

V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uvádzajú aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním, napr. vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, variant vzdelávacieho programu, podľa ktorého bol vzdelávaný, ak ukončil povinnú školskú dochádzku v nižšom ako poslednom ročníku aj ročník ukončenia povinnej školskej dochádzky.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke vysvedčenia uvedie: „**Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu.**“

2.5 Výchovno-vzdelávacie stratégie školy

Výchovno-vzdelávacie stratégie (VVS) školy sa zameriavajú na rozvoj kľúčových kompetencií žiakov a sú v súlade so zámermi školy. Súhrn metód, foriem a spoločne uplatňovaných postupov je učiteľmi uplatňovaný podľa momentálnych požiadaviek a možností žiakov a školy tak, aby smerovali k rozvoju všetkých kľúčových kompetencií žiaka a naplnenia profilu absolventa našej školy.

Preferovanými metódami sú:

- tímová práca;
- samostatná práca;
- prezentácia a obhajoba výstupov;
- uplatňovanie IKT vo všetkých oblastiach školskej práce.

Pozornosť bude venovaná žiakom z málo podnetného prostredia a žiakom so špeciálnymi výchovnými a vzdelávacími potrebami v spolupráci s výchovným poradcom, zriaďovateľom a príslušnými úradmi. Zameriame sa na vyhľadávanie a rozvoj talentu a nadania žiakov v rôznych oblastiach zapojením do súťaží, olympiád.

A) Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa:

- na praktických príkladoch blízkyh žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu;
- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu;
- do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment;
- uplatňujeme individuálny prístup, výsledky posudzujeme vždy z pohľadu „pridanej hodnoty“;
- motivujeme k učeniu - snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia;
- na začiatku vyučovacej jednotky vždy spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ, na konci vyučovacej jednotky spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie;
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov;
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov;
- zadávame motivačné domáce úlohy - umožňujeme im vybrať si z ponuky domácich úloh;
- od žiakov žiadame prezentáciu výsledkov domácich úloh;
- od žiakov vyžadujeme vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať, organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť;
- vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady;
- žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery;
- učíme práci s chybou;
- učíme k trpezlivosti a povzbudzujeme;
- pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie.

B) Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku;
- podporujeme rôzne formy komunikácie na medzinárodnej úrovni v rámci Európy aj sveta;
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie;
- podporujeme kritiku a sebakritiku;
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie;
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a neverbálnej komunikácii;
- dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie;
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní, v komunitných kruhoch;

- vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie - samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie, komunitný kruh;
- vo vyučovaní využívame brainstorming, simuláciu, hranie rolí;
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie;
- vyžadujeme uplatňovanie znalostí cudzieho jazyka /rozvoj komunikácie v cudzom jazyku/, a to nielen pri vyučovaní, ale aj pri výmenných návštevách, exkurziách, poznávacích zájazdoch, besedách,;
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy - akadémie, večierky, akcie školy;
- zaradíme činnosti umožňujúce komunikáciu s rôznymi vekovými skupinami žiakov a s dospelou populáciou / spolupráca a spoločné aktivity starších a mladších žiakov, spolupráca so žiakmi špeciálnej triedy, s rodičmi, starými rodičmi a pod.;
- ideme príkladom - profesionálnym prístupom ku komunikácii so žiakmi, rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Otvorene komunikujeme na kultúrnej úrovni, svoje názory opierame o logické argumenty. Netolerujeme ohováranie, nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentujeme na verejnosti.

C) Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaradíme do vyučovania modelové príklady;
- učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť;
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu;
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi údajmi;
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky.

D) Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov - webová stránka, prezentácia a pod.;
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce - power point, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod. podľa veku žiaka a druhu témy. Následne požadujeme prezentáciu, obhajobu a počúvanie druhých;
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní technológie informačnej spoločnosti /TIS/ - najmä ich schopnosť posudzovať relevantnosť zdrojov a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom;

- žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s TIS;
- poukazujeme na význam TIS v osobnom i pracovnom živote.

E) Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zvážiť jeho uplatnenie v praxi;
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy;
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti, a teda aj viacero prístupov k riešeniu;
- žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh;
- priebežne monitorujeme, ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov v škole aj pri mimoškolských akciách.

F) Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- pravidlá správania sa v škole sú postupne vypracovávané v spolupráci so žiakmi;
- už od 1. ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy;
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku, vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel;
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania - šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu;
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov;
- netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci;
- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame komunitné kruhy, diskusné kruhy, panelové diskusie;
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov - PPP, polícia, špeciálneho pedagóga, logopéda, výchovného poradcu;
- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady;
- primerane ich upozorňujeme na fyzické, psychické násilie, s ktorým sa stretávajú;
- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení, využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života;
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa ľudí;

- exkurziami a vychádzkami v obci umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať;
- žiakom umožníme zúčastňovať sa zasadnutia obecného zastupiteľstva, návštevy iných úradov;
- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície - Veľká noc, Vianoce;
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť. Zabezpečujeme účasť žiakov na akciách obce, vystupovanie pre starších i mladších spoluobčanov;
- zapájame žiakov do celoškolských projektových dní - Deň otvorených dverí, Deň detí a pod.;
- ponúkame žiakom vhodné pozitívne aktivity aj prostredníctvom vzdelávacích poukazov ako protipól nežiaducim sociálno-patologickým javom.

G) Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií:

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie;
- podporujeme „inklúziu“ - začleňovanie - volíme formy práce, ktoré vnímajú rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku vzájomne sa dopĺňujúcich členov rôznych kvalít, umožňujúcich vzájomne sa inšpirovať a učiť s cieľom dosiahnutia osobného maxima každého člena kolektívu;
- učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce;
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne roly;
- učíme žiakov kriticky hodnotiť prácu svojho tímu, výsledok svojej práce /význam/ v tíme a práce ostatných členov tímu;
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov, vytvárame situácie, kde sa žiaci vzájomne potrebujú;
- upevňujeme v žiakoch vedomie, že len spoluprácou možno najlepšie naplňať osobné a spoločenské ciele;
- akceptujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov;
- vo vyučovaní podporujeme koedukovanú výchovu detí;
- priebežne monitorujeme sociálne vzťahy v triede;
- učíme žiakov odmietat' všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

H) Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času;
- umožňujeme žiakom samostatne si organizovať akcie mimo vyučovania, pripravovať akcie pre mladších spolužiakov, žiakov iných škôl a pre rodičov;

- rôznymi formami /exkurzia, film, beseda, návšteva v škole, ukážka/ zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia;
- podporujeme žiakov v tvorbe pomôcok na vyučovanie, vedieme ich k prezentácii ich výsledkov pred žiakmi mladších ročníkov či iných škôl formou videokonferencií;
- zapájame žiakov do tvorby školských projektov;
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce;
- využívame - hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu, pokusy a experimenty;
- ak je to možné, miesto modelových situácií vedieme žiakov k riešeniu situácií priamo v teréne /obchody, úrady, rodina, laboratóriá, spoločenská organizácia/;
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov.

I) Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky;
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu;
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi;
- oceňujeme rôznymi formami pochvaly kreativitu a iniciatívnosť žiakov;
- aktivita na vyučovaní, domáca príprava žiaka nad rámec povinností, získavanie a prezentácia vedomostí mimo úloh stanovených učiteľom je priestorom pre učiteľa na vyzdvihnutie kreativity žiaka;
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastat' sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa;
- prácou v tímoch podporovať schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky jednotlivých členov tímu metódou analýzy spoločnej práce , preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela;
- pri získavaní informácií vedieme žiakov k účelnému využívaniu času stanovením si a dodržiavaním cieľa /nehľadať nepodstatné informácie, nezabavovať sa stránkami internetu, ktoré nie sú podstatné pre našu prácu;
- využívaním loga a mena školy formovať v žiakoch počas reprezentácie školy na akciách mimo nej hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy.

J) Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania;
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov;
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky;

- podporujeme rozvoj umeleckej kreatívnosti žiakov ako možnosti ich profesionálneho zamerania sa /napr. návštevy v stredných školách umeleckého zamerania;
- prostredníctvom akadémií, školských vystúpení, vystúpení v obci prezentujeme žiacku umeleckú tvorivosť všetkých druhov;
- kontaktmi so žiakmi škôl iných národov prostredníctvom projektovej činnosti a osobných návštev učíme žiakov vnímať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Európe;
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, obce rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám;
- u žiakov formujeme vedomie, že kultúrnosť vyjadrovania sa je znakom kultúrnosti osobnosti.

2.6 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Žiakmi so špeciálnymi potrebami sú žiaci:

- žiak so zdravotným znevýhodnením,
 - t.j.: žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);
 - žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania);
- žiak zo sociálne znevýhodneného (znevýhodňujúceho) prostredia;
- žiak s nadaním.

2.6.1 Žiaci so zdravotným znevýhodnením

V našej škole sa vzdelávajú žiaci s telesným postihnutím, mentálnym postihnutím, vývinovými poruchami učenia, s narušenou komunikačnou schopnosťou a s poruchami správania v špecializovanej triede. Včlenení žiaci sú aj v bežných triedach na základe informovaného súhlasu zákonného zástupcu a postupujú podľa individuálneho vzdelávacieho plánu.

Pri vzdelávaní týchto žiakov sa využíva:

1. Spolupráca s Pedagogicko-psychologickou poradňou pre predškolské zariadenia a základné školy a centrom výchovnej a psychologickéj prevencie na Tomášikovej ulici v Spišskej Novej Vsi a tiež so Špeciálno-pedagogickou poradňou na Bocatovej ulici v Košiciach – elokované pracovisko v Gelnici. Podľa potreby škola spolupracuje aj s Diagnostickým centrom pre deti na Opatovskej ceste v Košiciach.
2. Odborné personálne zabezpečenie (špeciálneho pedagóga, logopéda, výchovného poradcu, asistenta učiteľa, absolvovaná odborná príprava pedagogických pracovníkov školy, psychológom z centier, spolupráca s detským lekárom, pedopsychiatrom a pod.), spolupráca s rodičmi a ďalšími subjektmi podľa potreby.

3. Materiálne zabezpečenie pre vzdelávanie týchto žiakov (špeciálne učebnice, učebné a kompenzačné pomôcky a pod.).
4. Individuálny výchovno-vzdelávací program je spracovaný na konkrétnu poruchu a konkrétneho žiaka, spracováva ho špeciálny pedagóg, triedny učiteľ a výchovný poradca za spolupráce s ostatnými vyučujúcimi predmetov, ktorých výsledky ovplyvňuje porucha. Špeciálny pedagóg, triedny učiteľ a výchovný poradca podľa možnosti úzko spolupracujú aj s rodičom žiaka.
5. Žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s vývinovými poruchami učenia a správania.
6. Žiak s mentálnym postihom sa vzdeláva podľa učebných osnov špeciálnej školy a používa učebnice a pracovné zošity pre špeciálne školy.
7. Logopedickú starostlivosť zabezpečuje školský logopéd na základe vlastnej diagnostiky.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom:

- Vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom.
- Získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch.
- Vzájomné počúvanie sa.
- Rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedieme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča.
- Situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme.
- Uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožňujeme aj rodičom.
- Stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel.
- Celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc.
- Uskutočňujeme zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, príp. všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ, špeciálny pedagóg alebo výchovný poradca.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie):

- Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-

vzdelávacími potrebami, za podmienky informovaného súhlasu jeho zákonného zástupcu.

- Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie a na základe odborného vyšetrenia.
- Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií.
- Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.
- Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.
- Riaditeľ školy zabezpečuje pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.
- Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne včleneného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces; požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka; špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok ;
- zabezpečenie servisu odborníkov - špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možnosti žiaka,
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania,
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav,
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka,
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci /koniec 1. začiatok druhého ročníka a priebežne, čím skôr, tým lepšie/,
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp,
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry,
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok,
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom pedagogicko - psychologicko poradne,
- dodržiavanie zásady všestrannosti /dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie/,
- dodržiavanie zásady sústavnosti,
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov,
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými,
- zaradovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania PPP.

2.6.2 Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne

stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Žiakom sa poskytujú 2x ročne učebné pomôcky , príspevok na stravu v školskej výdajnej kuchyni, majú poskytnutý motivačný príspevok na základe prospechu dosiahnutého v jednotlivých polrokoch.

So žiakmi, ktorých rodičia majú ukončené základné vzdelanie, nemajú vytvorené podmienky na domácu prípravu a dosahujú slabé vyučovacie výsledky, prípadne majú aj zdravotné znevýhodnenia, pracuje asistent učiteľa v rozsahu 23 vyučovacích hodín týždenne.

Uskutočňuje sa:

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy; pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu,
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať.

2.6.3 Žiaci s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov, ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Základné podmienky vzdelávania žiakov s nadaním v bežných triedach základných škôl (integrované vzdelávanie):

- Ak si rozvoj nadania žiaka bežnej triedy vyžaduje vytvoriť mu na vzdelávanie špeciálne podmienky, ide o žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čo musí byť potvrdené odborným vyšetrením. Zaradenie takéhoto žiaka do programu pre nadaných žiakov je možné iba s informovaným súhlasom jeho zákonného zástupcu.
- Pre včleneného nadaného žiaka je treba vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program, prípadne môže postupovať podľa skupinového výchovno-vzdelávacieho programu, ak je v triede integrovaná skupina nadaných žiakov s rovnakým druhom nadania. Za vypracovanie týchto programov je zodpovedný triedny učiteľ v spolupráci s príslušnými odbornými pedagógmi (podľa predmetov, v ktorých sa nadanie rozvíja). Pri tvorbe individuálnych výchovno-vzdelávacích programov spolupracuje so zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Individuálny výchovno-vzdelávací program môže žiakovi v súlade s jeho nadaním umožniť akcelerované vzdelávanie. Okrem postupu do vyššieho ročníka alebo absolvovania dvoch ročníkov v priebehu jedného školského roku možno nadaného žiaka:

- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch podľa učebného plánu vyšších ročníkov,
- postupovať v konkrétnych predmetoch podľa osnov vyššieho ročníka,
- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch v triedach vyššieho ročníka.

Vo všeobecnosti sa však dáva prednosť tzv. rozširujúcemu, resp. obohacujúcemu vzdelávaniu, čo znamená:

- zaradiť do individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu predmety, ktoré nie sú v učebnom pláne bežných žiakov,
- doplniť záväzné učebné osnovy jednotlivých predmetov o nové témy zodpovedajúce nadaniu žiaka a možnostiam školy, resp. regiónu.

Individuálny výchovno-vzdelávací program

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program nadaného žiaka obsahuje:

- základné informácie o žiakovi,
- špecifikáciu druhu a štruktúry jeho nadania s opisom silných a slabých stránok žiakovej osobnosti,
- modifikáciu učebných plánov a učebných osnov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- zapojenie tútora alebo učiteľa/učiteľov školy vyššieho stupňa do vzdelávania žiaka,
- požiadavky na zabezpečenie špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie spolupráce s príslušnými odborníkmi (podľa druhu rozvíjaného nadania).

Individuálny výchovno-vzdelávací program možno v priebehu školského roka spresňovať formou časovo-tematických plánov. Podľa aktuálneho vývinu nadania žiaka možno program priebežne meniť a upravovať.

V individuálnom výchovno-vzdelávacom programe nadaného žiaka s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (nadaného žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo nadaného žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia) musia byť zohľadnené aj tieto potreby a program má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu nedostatkov žiaka.

Skupinový výchovno-vzdelávací program

Ak sú v bežnej triede integrované vzdelávaní viacerí žiaci s rovnakým druhom nadania, môžu postupovať podľa skupinového výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý môže byť formulovaný aj ako súčasť školského vzdelávacieho programu. Obsahuje:

- modifikáciu učebných plánov a učebných osnov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- zapojenie učiteľa/učiteľov školy vyššieho stupňa do vzdelávania žiakov,
- požiadavky na zabezpečenie špeciálnych učebných pomôcok.

3 VNÚTORNÝ SYSTÉM HODNOTENIA

3.1 Hodnotenie žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďíme na rozpracovanie normatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia.

Pravidlá hodnotenia našich žiakov sú stanovené pre celé vzdelávania na našej základnej škole. Sú záväzné pre všetkých vyučujúcich našej školy.

Cieľom hodnotenia je:

- poskytnúť žiakovi spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom, ako ich dokáže využiť,
- motivuje žiakov k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu,
- pravidelne informuje rodičov žiaka o práci a správaní žiaka.

Všeobecné pravidlá a kritériá pre hodnotenie žiakov

- žiaci sú priebežne hodnotení formou známok podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl;
- známky môžu byť podľa potreby doplnené slovným hodnotením (ústnym alebo písomným);
- polročné a koncoročné vysvedčenie na konci každého ročníka sa vydáva so známkami;
- o použití slovného hodnotenia rozhoduje na začiatku školského roka riaditeľ školy na základe prerokovania v pedagogickej rade;
- hodnotenie je adekvátne veku žiaka a jeho individuálnym schopnostiam;
- integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu;
- žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia;
- zákonní zástupcovia žiakov sú oboznámení s hodnotením prospechu a správania žiaka prostredníctvom žiackej knižky, elektronickej žiackej knižky, na rodičovských združeníach a individuálnych konzultáciách;
- v prípade výrazných zmien v správaní alebo v prospechu žiaka sú zákonní zástupcovia oboznámení ihneď.

Pravidlá pre hodnotenie v predmetoch

- hodnotenia žiaka v predmete nezahŕňa hodnotenie správania, správanie žiaka je hodnotené zvlášť;
- hodnotené sú zručnosti a vedomosti, ktoré boli v rámci vyučovania už prebrané a precvičené;
- pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a vyučovacie výsledky, ktoré žiak dosiahol za celé klasifikačné obdobie;
- stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok za príslušné obdobie;
- prihliada sa k systematickosti v práci žiaka v priebehu klasifikačného obdobia;
- súčasťou celkového hodnotenia práce žiaka v predmete je i príprava na predmet (príprava pomôcok, vedenie písomností, práca na domácich úlohách, doplňovanie učiva v prípade absencie žiaka, pracovitosť a prístup k vyučovaciemu predmetu...);
- miera a naplnenia kľúčových kompetencií vo forme plnenia očakávaných výstupov je východiskom pre hodnotenie žiaka v predmete;
- žiaci sú vopred oboznámení s termínom písomných prác trvajúcich viac ako 20 min., zároveň s termínom sú oboznámení aj s témami písomnej práce;
- žiaci sú oboznámení s kritériami ich hodnotenia a majú právo sa k nim vyjadriť;
- žiakom je umožnené sebahodnotenie zodpovedajúce ich veku a schopnostiam, forma sebahodnotenia je ponechaná na vyučujúcom;
- minimálny počet známok za polrok je 8 v predmetoch s 3 a viachodinovou dotáciou, minimálne 2 z ostatných predmetov;
- predmety, ktoré sa neklasifikujú, sú určené v školskom vzdelávacom programe;
- prospech žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa hodnotí podľa **Metodického pokynu č. 22/2011** na hodnotenie žiakov základnej školy;
- prospech žiakov s ľahkým stupňom primárneho vzdelávania v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa hodnotí podľa **Metodického pokynu č. 19/2015** na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

Pravidlá pre hodnotenie správania

- v hodnotení správania žiakov sa neprihliada na prospech v predmetoch;
- škola nehodnotí správanie žiaka mimo školy;
- pri hodnotení správania vychádza škola zo základných spoločenských, etických a hygienických noriem slušného správania, ktorých základy sú súčasťou vnútorného poriadku školy;
- správanie žiakov sa hodnotí podľa **Metodického pokynu č. 22/2011** na hodnotenie žiakov základnej školy.

3.2 Hodnotenie školy

Stanovenie cieľov

- ciele výchovy a vzdelávania §4 Zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 (Školský zákon);
- ciele, ktoré si stanovila škola;
- zvýšiť účasť rodičov na dianí v škole;
- posilniť demokratickú klímu v škole;
- posilniť a aktualizovať ponuku voľnočasových aktivít;
- podporiť využívanie informačných technológií vo výuke a domácej príprave;
- rozvíjať národné povedomie.

Podklady pre spracovanie vlastného hodnotenia školy

- školský vzdelávací program;
- správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy;
- triedne knihy;
- školský poriadok;
- záznamy z pedagogických rád, metodických združení a predmetových komisií;
- hospitačné záznamy;
- žiacke testy (napr. testovanie 9, iné EXAM testy);
- protokoly a záznamy o kontrolách a inšpekčnej správe;
- personálna a mzdová dokumentácia;
- SWOT analýza;
- dotazníkové prieskumy.

3.2.1 Oblasť hodnotenia školy

Personálne podmienky vzdelávania

- odborná kvalifikácia pedagogických zamestnancov
- odbornosť vyučovania jednotlivých predmetov

Materiálno-technické podmienky vzdelávania

- využitie priestorov školy
- budova školy
- učebne
- školské kluby
- odborné učebne

- ihriská
- areál školy
- vybavenie priestorov školy
- vybavenie tried nábytkom
- vybavenie učebnými pomôckami, športovým náradím, hračkami a hrami (ŠKD)
- vybavenie žiakov učebnicami a pomôckami
- vybavenie kabinetov, laboratórií a učební pomôckami
- vybavenie audiovizuálnou a výpočtovou technikou
- vybavenie učebnicami a pomôckami pre žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami

Finančné podmienky vzdelávania

- priame neinvestičné výdavky školy
- príspevky od zriaďovateľa
- príspevky na prevádzku
- investičné dotácie
- ďalšie zdroje
- doplnkové činnosti školy, dary

3.2.2 *Priebeh vzdelávania*

Vzdelávací program

- školský vzdelávací program
- učebné plány školy
- individuálne vzdelávacie plány
- vedenie pedagogickej dokumentácie
- kontrolná činnosť v oblasti naplňovania učebných plánov

Organizácia výchovno–vzdelávacieho procesu

- rozvrh hodín
- starostlivosť o žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- vnútorný poriadok školy
- informačný systém pre rodičov a žiakov
- prevencia sociálno-patologických javov
- klíma školy

Plánovanie a príprava vyučovania

- súlad vyučovania s cieľmi základného vzdelávania
- vhodná stratégia stanovenia cieľov v jednotlivých triedach
- rešpektovanie individuálnych potrieb vzdelávania žiakov
- nadväznosť preberaného učiva
- medzipredmetové vzťahy

Vyučovacie metódy a formy

- riadenie vyučovania
- sledovanie a plnenie stanovených cieľov
- podpora osobnostného a sociálneho rozvoja žiakov
- možnosť seberealizácie žiakov, uplatnenie individuálnych možností, potrieb a skúseností
- využívanie metód aktívneho, zážitkového učenia, experimentovania, objavovania, prác s chybou
- vyučovanie frontálne, skupinové, individuálne
- rešpektovanie individuálneho tempa, možnosti relaxácie žiakov
- odborná správnosť vyučovania

3.2.3 Interakcia a komunikácia

- pravidlá komunikácie medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom
- možnosť vyjadrovania vlastného názoru, argumentácie, diskusie
- vzájomný rešpekt, výchova k tolerancii
- vyváženosť verbálneho prejavu učiteľov a žiakov
- príležitosť k samostatným rečovým prejavom žiakov

3.2.3.1 Spolupráca školy s rodičmi, vplyv vzájomných vzťahov školy, žiakov, rodičov a ďalších osôb na vzdelávaní

Spolupráca školy s rodičmi a inými subjektmi

- rada školy
- rada rodičov
- triedne rodičovské združenia a konzultácie pre rodičov
- konzultácie s výchovným poradcom
- elektronická žiacka knižka

Škola a región

- prepojenie školy s obcou a regiónom
- prezentácia školy na verejnosti
- články o škole v regionálnej tlači

Starostlivosť školy o voľný čas žiakov

- záujmové útvary
- organizácia jednorazových akcií

3.2.4 Riadenie školy, kvalita personálnej práce, kvalita ďalšieho vzdelávanie pedagogických pracovníkov

Organizácia prevádzky školy

- organizačná štruktúra školy
- delegovanie právomocí a pracovné náplne
- poradné a metodické orgány
- prenos informácií vnútri školy
- systém vnútorných smerníc a pokynov riaditeľa

Systém vedenia a hodnotenia pracovníkov

- vedenie pedagogických pracovníkov
- vedenie začínajúcich a nekvalifikovaných učiteľov
- vedenie nepedagogických pracovníkov pri zaisťovaní prevádzky školy
- hospitačná a kontrolná činnosť
- hodnotenie zamestnancov

3.2.5 Finančné a materiálne zabezpečenie školy

- plánovanie finančnej oblasti
- plánovanie v oblasti materiálno - technickej
- systém finančnej kontroly
- inventarizácia majetku

3.2.6 Výsledky vzdelávania žiakov

- úroveň predstavivosti a fantázie v tvorivých činnostiach
- pohybová úroveň žiakov
- úroveň komunikačných spôsobilostí
- mimoriadne výsledky a úspechy žiakov
- žiacke práce, písomnosti, výrobky
- vystúpenie, koncerty, výstavy
- súťaže, olympiády
- prospech a správanie žiakov
- pochvaly a výchovné opatrenia
- hodnotenie úspešnosti prijímania na stredné školy

3.3 Hodnotenie pedagogických pracovníkov

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na týchto kritériách:

- pozorovania (hospitácie)
- rozhovor
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy

4 ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN

4.1 Návrh tematických okruhov voliteľných predmetov

V rámci tejto časti uvádzame dva návrhy, keďže V šk. roku 2015/2016 sa podľa inovovaného rámcového učebného plánu vzdelávajú iba ročníky 1. a 5. V kapitole 4.1.1 je rozpracovaný inovovaný návrh tematických okruhov voliteľných predmetov 1. a 5. ročníka pre školský rok 2015/2016. V kapitole 4.1.2 je rozpracovaný návrh tematických okruhov ďalších ročníkov pre nasledujúce školské roky.

4.1.1 Návrh tematických okruhov voliteľných predmetov 1. a 5.ročníka pre šk. r. 2015/2016

Vzdelávaci a oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5. (A)	6. (B)	7. (A)	8. (B)	9. (A)
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	6+2	6+2	6+2	5	4+ 1	4+ 1	5	5
	anglický jazyk*			3	3	3+1	4	2+ 1	1	1+ 1
	nemecký jazyk*					1		2	3	3+ 1
Príroda a spoločnosť	prírodoveda		1	1	1					
	vlastiveda		1	1	1					
Človek a príroda	fyzika						1	1	2	1
	chémia						0,5 +0, 5	0,5	1	2

	biológia					2	1	1,5 +0, 5	1	1
	prvouka	1								
Človek a spoločnosť	dejepis					1	1	1	1	2
	geografia					2	1+ 1	1	1+ 1	1
	občianska výchova						1	1	0,5 +0, 5	0,5 +0, 5
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	0,5 +0, 5	0,5 +0, 5
Matematika a práca s informáciami	matematika	4+ 1	4+1	3+1	3+1	4	4	3,5 +1, 5	4+ 1	4+ 1
	informatika					1	0,5 +0, 5	0,5	0,5	0,5
	informatická výchova		1	1	1					
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie				1		1			
	svet práce							0,5 +0, 5	0,5 +0, 5	

	technika					1		0,5 +0, 5	0,5 +0, 5	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	1	1	1	1	1	1		
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1		
	tvorivá dramatika		1	1	1		1		1	1
	výchova umením								0,5	0,5
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	pohybová príprava so zameraním na sánkované	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Spolu povinná časť		20	18	20	21	24	23	24	24	24
Voliteľné hodiny		2	5	5	5	3	6	6	6	6
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	27	29	30	30	30

***Poznámka:** V šk. roku 2015/2016 je v ročníkoch 3. – 7. prvým cudzím jazykom anglický jazyk a druhým cudzím jazykom nemecký jazyk. V ročníkoch 8. – 9. je prvým cudzím jazykom nemecký jazyk a druhým cudzím jazykom anglický jazyk.

Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A

Štátny vzdelávací program							
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	4.	6.	8.			
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	7	6,5+0,5	5			
Príroda a spoločnosť	vecné učenie						
	vlastiveda	2	3				
Človek a príroda	fyzika			1			
	chémia						
	biológia			1			
Človek a spoločnosť	dejepis			1			
	geografia			1			
	občianska náuka			1			
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova		1	1			
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4+1			
	informatická výchova		0,5+0,5	0,5+0,5			
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4			
	svet práce			0,5+0,5			
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1			
	hudobná výchova	1	1	1			
	tvorivá dramatika	1	1	1			

Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2			
	pohybová príprava so zameraním na sánkované	1	1	1			
Spolu povinná časť		21	23	24			
Školský vzdelávací program							
Voliteľné hodiny		4	3	4			
Spolu:		25	26	28			

4.1.2 Návrh tematických okruhov voliteľných predmetov v nasledujúcich školských rokoch

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	5	5	4	5	5
	anglický jazyk			3	3	3	3	3	3	3
	nemecký jazyk					1	1	1	1	1
Človek a príroda	prvouka	1	2							
	prírodoveda			1	2					
	fyzika						2	1	2	1+1
	chémia							2	2	1
	biológia					2	1	2	1	1
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2					
	dejepis					1	1	1	1	2
	geografia					2	1+1	1+1	1+1	1+1
	občianska náuka						1	1	1	1
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Matematika a práca	matematika	4+1	4+1	4	4	4	4	4+1	4	5

s informáciami	informatika			1	1	1	1	1	1	1	1
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1						
	technika					1	1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1		
	tvorivá dramatika		1	1		1	1				
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	pohybová príprava so zameraním na sánkovanie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Spolu povinná časť		20	20	23	25	24	25	26	27	25	
Voliteľné hodiny		2	3	2	1	3	4	4	3	5	
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	27	29	30	30	30	

POZNÁMKY

Školský rok trvá minimálne 33 týždňov, výučba je plánovaná na tento počet týždňov. Prierezové témy sú začlenené v obsahu vyučovacích predmetov, prípadne sa vyučujú formou kurzu alebo didaktických hier.

Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený. Vyučovacia hodina má 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky.

Rámcové UP – RUP- schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskum a športu Slovenskej republiky dňa 20.mája 2011 pod číslom 2011-7881/18675:2-921 ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu s platnosťou od 1.septembra 2011. (**dostupné na stránke www.statpedu.sk**).

Vyučovanie cudzích jazykov: anglický jazyk, nemecký jazyk.

Zavedené vlastné predmety v rámci disponibilných hodín v ročníkoch 1. – 9.: tvorivá dramatika a pohybová príprava so zameraním na sánkované. Voliteľné disponibilné hodiny a vlastné predmety v RUP - **označené v UP červeným číslom a písmom.**

Vo vyučovacích predmetoch s možnosťou delenia skupín postupujeme podľa zvolených variantov (**A** – jazykový variant, **B** – pracovný variant) podľa dotácie hodín v príslušnom školskom roku. Delenie v predmetoch TSV, PPS, HUV, VYV, INF, SVP, TECH na chlapcov a dievčatá od 5. ročníka. ETV a NAV sú spájané podľa ročníkov pre vzdelávanie ISCED 1 a ISCED 2.

4.2 Začlenenie prierezových tém

Súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa prelínajú cez jednotlivé vzdelávacie oblasti. Všetky témy je potrebné realizovať prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA- pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva. S touto prierezovou témou úzko súvisí regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Zaradenie prierezovej témy multikultúrna výchova v predmetoch: etická výchova, cudzí jazyk, náboženská výchova, slovenský jazyk, hudobná výchova, matematika, výtvarná výchova, občianska výchova, geografia, dejepis, chémia, informatika.

MEDIÁLNA VÝCHOVA – je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Zaradenie prierezovej témy mediálna výchova v predmetoch: Slovenský jazyk, cudzí jazyk, matematika, informatika, biológia, dejepis, geografia, fyzika, chémia, občianska náuka, hudobná výchova, výtvarná výchova, etická výchova, náboženská výchova.

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Zaradenie prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj v predmetoch: Jej vyučovanie má najviac priestoru v predmete náboženská a etická výchova, ale aj v náukových predmetoch.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Zaradenie prierezovej témy environmentálna výchova do predmetov: Organizačne sa prierezová téma začlení do viacerých predmetov prostredníctvom jednotlivých tém a projektov. Environmentálna výchova ako prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä v predmetoch biológia, geografia, technika, dejepis, cudzí jazyk, slovenský jazyk, matematika, telesná výchova, etická výchova, informatika.

DOPRAVNÁ VÝCHOVA – jej úlohou je postupne pripraviť žiakov na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov. Cieľom je pochopiť funkciu dopravy ako riadeného

systemu vymedzeného určitými pravidlami, formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v premávke.

Zaradenie prierezovej témy Dopravná výchova: V predmetoch - slovenský jazyk, matematika, cudzí jazyk, dejepis, geografia, fyzika, hudobná výchova, výtvarná výchova.

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA - táto prierezová téma realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. **Ochrana života a zdravia** integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Prierezová téma Ochrana človeka a zdravia bude realizovaná aj v predmetoch: informatika, matematika, slovenský jazyk, cudzí jazyk, etická a náboženská výchova, hudobná výchova, telesná výchova, výtvarná výchova, biológia, dejepis, geografia, fyzika, chémia.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI – jej úlohou je rozvíjať u žiakov kompetencie komunikačné, argumentačné, schopnosť pracovať s informáciami, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale i prácu v skupine. Cieľom je i to, aby sa žiaci naučili prostredníctvom vlastnej organizácie práce riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram práce a hlavne vedieť prezentovať svoju prácu písomne i verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Zaradenie prierezovej témy Tvorba projektu a prezentačné zručnosti v predmetoch: Vo všetkých predmetoch.

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva. S touto prierezovou témou úzko súvisí regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova,

regionálny dejepis a podobne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Zaradenie prierezovej témy Multikultúrna výchova: Téma sa zaraďuje najmä do výtvarnej výchovy, hudobnej, literárnej a etickej výchovy, ale aj dejepisu, a geografie, biológie.

REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA - úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Zaradenie prierezovej témy Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu.

VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU - táto prierezová téma je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Zaradenie prierezovej témy Výchova k manželstvu a rodičovstvu v predmetoch: slovenský jazyk, cudzí jazyk, etická výchova, náboženská výchova.

4.2.1 Finančná gramotnosť

Napriek tomu, že finančná gramotnosť nie je zadefinovaná v štátnom vzdelávacom programe ako prierezová téma, je ju možné začleniť do jednotlivých predmetov, uplatniť medzipredmetové vzťahy.

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie.

Vzhľadom na nedostatočné skúsenosti a ešte neosvojený požadovaný stupeň zodpovednosti u žiakov, bol vypracovaný Národný štandard finančnej gramotnosti. Tento je rozdelený do 7 tém, ktoré obsahujú čiastkové kompetencie. U absolventov primárneho vzdelávania sa očakáva zvládnutie úrovne 1 a u absolventov nižšieho sekundárneho vzdelávania sa očakáva zvládnutie úrovne 2 jednotlivých čiastkových kompetencií.

I. téma: Človek vo svete peňazí

1. Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečovania

- **úroveň 1:** Pomenovať základné ľudské hodnoty. Pomenovať základné ľudské potreby.
- **úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Chápať funkciu peňazí ako prostriedku na ich zabezpečovanie.

2. Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia

- **úroveň 1:** Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.
- **úroveň 2:** Opísať, čo znamená pojem ľudská práca. Pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom. Chápať postoj k životu ako zodpovednosť za seba a svojich blízkych. Uvedomiť si postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady.

3. Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby

- **úroveň 1:** Opísať príklady bohatstva a chudoby.
- **úroveň 2:** Vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny

4. Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti

- **úroveň 1:** Vedieť stručne popísať ekonomickú sféru človeka a rodiny.
- **úroveň 2:** Uviesť príklady činnosti jednotlivcov a rodín v ekonomickej oblasti.

5. Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne

- **úroveň 1:** Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s osobnými vecami, hospodárneho správania sa v domácnosti. Osvojiť si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej.
- **úroveň 2:** Poznať hodnotu vecí ako výsledku práce. Vedieť samostatne určiť približnú výšku finančného vyjadrenia hodnoty vecí a na základe toho prijímať nákupné rozhodnutia. Vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu.

II. téma: Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

1. Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia

- **úroveň 1:** Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov. Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.
- **úroveň 2:** Popísať spôsoby, ako byť finančne zodpovedným dospelým človekom. Uviesť príklady prínosov finančnej zodpovednosti a strát spôsobených finančnou nezodpovednosťou. Inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností. Uviesť príklady úspešných jednotlivcov na svojej plánovanej profesijnej ceste.

2. Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov

- **úroveň 1:** Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií.
- **úroveň 2:** Analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia. Uviesť internetové a tlačové informácie o produktoch a vymenovať silné a slabé stránky každého z nich.

3. Kontrolovať osobné údaje a informácie

- **úroveň 1:** Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám. Opísať možné dôsledky takéhoto odhalenia.
- **úroveň 2:** Vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov. Opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov. Uviesť spôsoby, ktorými zlodeji môžu získať osobné údaje a informácie.

4. Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov

- **úroveň 1:** Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele. Vymedziť jednotlivé kroky pomocou zhodnotenia alternatív. Používať rozhodovanie pri krátkodobých cieľoch.
- **úroveň 2:** Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Stanoviť si merateľné krátkodobé a strednodobé finančné ciele. Použiť finančnú alebo internetovú kalkulačku na stanovenie nákladov na dosiahnutie strednodobého cieľa. Zhodnotiť výsledky finančného rozhodnutia. Používať zodpovedné rozhodovanie pri strednodobých cieľoch.

5. Vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach

- **úroveň 1:** Uviesť príklady mienenia peňazí u detí predchádzajúcich generácií. Porozprávať o hodnotách a postojoch predchádzajúcich generácií na základe ich osobných príbehov o peniazoch.
- **úroveň 2:** Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom. Identifikovať rozdiely medzi hodnotami a postojmi k peniazom u rovesníkov.

6. Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

- **úroveň 1:** Vysvetliť podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch.
- **úroveň 2:** Vyhľadať si príslušný orgán na ochranu spotrebiteľov v mieste pobytu. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľa. Vysvetliť kroky pri riešení reklamácie podanej zákazníkom.

III. téma: Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca

1. Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby

- **úroveň 1:** Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.
- **úroveň 2:** Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny.

2. Porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny

- **úroveň 1:** Opísať príklady základných životných potrieb.
- **úroveň 2:** Vysvetliť základné súvislosti zabezpečovania životných potrieb jednotlivca a rodiny.

3. Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb

- **úroveň 1:** Opísať, čo je povolanie a zamestnanie.
- **úroveň 2:** Uviesť príklady, ako záujmy, poznatky a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania. Uviesť príklady, ako vzdelanie alebo praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života. Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní. Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rozličnými kariérnymi možnosťami.

4. Identifikovať zdroje osobných príjmov

- **úroveň 1:** Opísať svoju predstavu, čo sú to osobné príjmy človeka.
- **úroveň 2:** Vysvetliť pojem mzda. Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (dar, provízia a zisk).

5. Orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi

- **úroveň 1:** Vysvetliť na jednoduchom príklade vzťah človeka a rodiny k peniazom.
- **úroveň 2:** Vedieť popísať spôsob zabezpečenia peňazí vo vlastnej rodine a porovnať ho so zabezpečením v inej rodine.

6. Opísať faktory ovplyvňujúce výšku čistej mzdy

- **úroveň 1:** ---
- **úroveň 2:** Definovať daň a vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklad spôsobov, akými štát využíva príjmy z daní.

7. Poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti, inšpirované úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich postupov

- **úroveň 1:** Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote.
- **úroveň 2:** Opísať úspešnosť v ekonomickej oblasti. Vedieť diskutovať o vzťahu morálky a peňazí. Uviesť príklad finančne úspešného človeka vo svojom okolí.

IV. téma: Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

1. Vypracovať osobný finančný plán

- **úroveň 1:** Porozprávať, aké môžu byť výdavky na domácnosť a aké môžu byť zdroje príjmov v domácnosti.
- **úroveň 2:** Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov. Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mŕňanie, sporenie, spoluúčasť. Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu (príjmy, výdavky a úspory). Vypočítať percentá pripadajúce na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.

2. Vypracovať systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov

- **úroveň 1:** Vysvetliť svoju predstavu o tom, čo je majetok.
- **úroveň 2:** Založiť si kartotéku informácií o produktoch v domácnosti, vrátane informácií o zárukách a ďalších finančných dokumentoch, ako sú účtovné doklady a výpisy z bankových účtov.

3. Popísať spôsob používania rôznych metód platenia

- **úroveň 1:** Opísať, že čo všetko rodičia v domácnosti platia.
- **úroveň 2:** Opísať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií. Vysvetliť, čím sa od seba líšia. Vysvetliť, ako fungujú šeky, debetné a kreditné karty. Diskutovať o výhodách a nevýhodách jednotlivých platobných metód.

4. Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

- **úroveň 1:** Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.
- **úroveň 2:** Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe. Vysvetliť vzťah medzi spôsobmi mŕňania peňazí a dosahovaním finančných cieľov. Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze. Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a mŕňaní finančných prostriedkov. Prekontrolovať daň z pridanej hodnoty na doklade o zaplatení nákupu.

5. Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu

- **úroveň 1:** Opísať, ktoré charitatívne organizácie žiak vo svojom okolí pozná.
- **úroveň 2:** Stanoviť, či je prispievanie formou darcovstva a filantropie v súlade s osobným rozpočtom.

6. Uvedomiť si účel a dôležitosť závetu

- **úroveň 1:** Uviesť predmet, ktorý zdedil niektorý člen v domácnosti.
- **úroveň 2:** Zistiť vek, v ktorom môže jednotlivec spísať platný závet v danom štáte pobytu. Opísať hlavné prvky jednoduchého závetu a zistiť obvyklé náklady v prípade, že si závet dá vypracovať.

V. téma: Úver a dlh

1. Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov

- **úroveň 1:** Opísať situácie, kedy si človek peniaze/predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. Popísať dôsledky oboch možností.
- **úroveň 2:** Vysvetliť, prečo finančné inštitúcie požičiavajú peniaze. Vymenovať nákupy na úver, ktoré dospelí bežne robia. Opísať výhody a nevýhody využívania úveru. Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky. Vysvetliť, ako sa líšia debetné karty od kreditných kariet.

2. Vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať práva žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti

- **úroveň 1:** Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec iného človeka. Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú osobnú vec.
- **úroveň 2:** Vysvetliť hodnotu informácií o úverovej histórii pre žiadateľov a poskytovateľov úveru. Vysvetliť, prečo je dôležité vybudovať si pozitívnu úverovú históriu. Opísať informácie nachádzajúce sa v správe o úverovej histórii a ako dlho sa tieto uchovávajú. Uviesť príklady dovoleného použitia správ o úverovej histórii na účely iné než je poskytnutie úveru.

3. Opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

- **úroveň 1:** Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.
- **úroveň 2:** Vysvetliť, ako sa vyhnúť problémom pri požičiavaní si peňazí alebo predmetov vo vzťahu k ich hodnote. Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov.

4. Mať základné informácie o jednotlivých druhov spotrebných úverov

- **úroveň 1:** ---
- **úroveň 2:** Uviesť príklady ochranných prvkov, vychádzajúcich zo zákonov o spotrebiteľských úveroch.

VI. téma: Sporenie a investovanie

1. Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

- **úroveň 1:** Opísať svoju predstavu, ako človek môže sporiť.
- **úroveň 2:** Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam "núdzového fondu". Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie

2. Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov

- **úroveň 1:** Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu.
- **úroveň 2:** Popísať hodnotu peňazí. Vysvetliť, ako môže rásť hodnota investície. Rozhodnúť, kedy investovať hotovosť na krátkodobé výdavky alebo na núdzové situácie.

3. Zhodnotiť investičné alternatívy

- **úroveň 1:** Vysvetliť, prečo je dobré ukladať peniaze vo finančnej inštitúcii.
- **úroveň 2:** Uviesť príklad inštitúcie, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

4. Opísať spôsob nákupu a predaja investícií

- **úroveň 1:** Vysvetliť, na čo by človek mohol minúť väčšiu sumu peňazí, ktorú si našetril v peňažnej inštitúcii
- **úroveň 2:** Opísať rôzne zdroje investičných informácií - prospekty cenných papierov, on-line zdroje a finančné publikácie

5. Vysvetliť vplyv daní na návratnosť investícií

- **úroveň 1:** Vysvetliť, že za všetko sa platí daň. Popísať, ako sa kupuje dom alebo auto pre domácnosť a aké s tým majú rodičia výdavky
- **úroveň 2:** Popísať výhody sporenia peňazí na starobu prostredníctvom dôchodkových programov a investičných sociálnych programov

6. Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

- **úroveň 1:** Vysvetliť, prečo je potrebné vytvárať prostredie dôvery a bezpečia pri používaní peňazí v rámci denného nakupovania, ale aj ich šetrenia. Porozprávať o tom, ako predchádzať stratám a znehodnoteniu vecí a peňazí
- **úroveň 2:** Vysvetliť, ako ochrana vkladov chráni investorov.

VII. téma: Riadenie rizika a poistenie

1. Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík

- **úroveň 1:** ---
- **úroveň 2:** Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť. Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.

2. Zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny

- **úroveň 1:** Opísať na jednoduchých príkladoch existenciu vonkajších vplyvov na človeka.
- **úroveň 2:** Vedieť vysvetliť existenciu vplyvom ekonomickej krízy na jednotlivca a rodinu.

3. Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby

- **úroveň 1:** Vedieť uviesť na príkladoch význam starých rodičov v rodine. Pochopiť význam ich dôstojného postavenia, vyjadrovaného zdravím a sociálnou istotou.
- **úroveň 2:** Vysvetliť na životných cykloch rodiny potrebu jej zabezpečenia prostredníctvom úspor v banke, verejného poistenia a potrebou životného poistenia.

4. Vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením. Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poisťovne a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti

- **úroveň 1:** Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť a na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.
- **úroveň 2:** Vysvetliť základný účel verejného poistenia, stručne charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

5. Vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia

- **úroveň 1:** ---
- **úroveň 2:** Vymenovať cennosti, ktoré sa bežne nachádzajú v domácnostiach. Opísať, akým spôsobom môžu byť tieto cenné predmety a majetkové hodnoty ohrozené alebo stratené. Opísať spôsoby ochrany cenných predmetov a majetkových hodnôt. Stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu. Vysvetliť podstatu a význam poistenia: majetku, osôb, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.

Finančná gramotnosť sa realizuje v nasledovných predmetoch:

- Primárne vzdelávanie - matematika, informatická výchova, etická výchova, prírodoveda, vlastiveda.
- Nižšie sekundárne vzdelávanie - matematika, informatika, etická výchova, občianska náuka, dejepis.
- Podľa zväženia témy jednotlivých tematických oblastí predmetov vo výchovno - vzdelávacom procese.

4.3 Skratky predmetov a tematických oblastí výchovy

SJL – slovenský jazyk a literatúra
TDA – tvorivá dramatika
ANJ – anglický jazyk
NEJ – nemecký jazyk
DEJ– dejepis
OBN – občianska náuka
MAT – matematika
INF – informatika
INV – informatická výchova
GEO – geografia
ZEM - zemepis
BIO – biológia
PRI – prírodoveda, prírodopis
VLA - vlastiveda
FYZ– fyzika
CHEM – chémia
VYV – výtvarná výchova
HUV – hudobná výchova
VYU – výchova umením
TECH – technika
TCHV – technická výchova
SVP – svet práce
PRV – pracovné vyučovanie
ETV – etická výchova
NAV – náboženská výchova
TSV – telesná a športová výchova
PPB – pohybová príprava
PPS – pohybová príprava so zameraním na sánkované
KVA – konverzácia v anglickom jazyku
THA – triednická hodina
DDH – didaktické hry
HVP – hry v prírode
EST-VYCH – esteticko – výchovná
PRA-TECH – pracovno – technická
PRI-ENV – prírodovedno – environmentálna
SPO-VED – spoločenskovedná
TEL-SPO – telovýchovno - športová
VZD - vzdelávacia
PVO - prvouka

4.4 Prehľad jednotlivých akcií organizovaných školou počas školského roka

Mesiac	Vyučovanie	Exkurzie, výlety	Výchovno-vzdelávacie akcie	Spolupráca s verejnosťou	Súťaže	Testovanie
SEPTEMBER	MSR štarty na kolieskach, účelové cvičenia - OČAP		Biela pastelka	rodičovské združenia		
OKTÓBER		PPS – trenažér Starý Smokovec	výchovný koncert, náučný chodník Smolnícka Osada	Úcta k starším, jesenný zber papiera	cezpoľný beh, futbal	
NOVEMBER	Muzikál – 8. roč. – div. predstavenie v Prešove	exkurzia - BIO	Týždeň boja proti drogám		Minifutbal McDonalds cup, florbal, streľba, Divadelné Košice	Komparo 5, Komparo 9
DECEMBER		Vianočné Košice	výchovný koncert, tvorivé dielne	Mini plejbek šou – vianočný program	Vianočná pohľadnica, stolný tenis	Expert geniality show
JANUÁR	sánkarské súťaže podľa kalendára SZS a FIL			program pri príležitosti obecných osláv vzniku republiky, konzultácie s rodičmi	Šalianský Maťko, OSJL	
FEBRUÁR	sánkarské súťaže podľa kalendára SZS a FIL		návšteva divadelného predstavenia – PO, KE		predmetové olympiády	
MAREC	MSR štarty na ľade, plavecký výcvik	exkurzia do planetária – FYZ, GEO	náučný chodník – Smolnícka Osada	jarný zber papiera	predmetové olympiády, Hviezdoslavov Kubín, prehliadka detskej divadelnej tvorivosti – SNV, volejbal	Testovanie 9
APRÍL		exkurzia -	Deň narcisov, Na kolesách	konzultácie s	Veľkonočná pohľadnica,	OECD PISA

		DEJ	proti rakovine	rodičmi	malý futbal	
MÁJ	účelové cvičenia - OČAP	PPS – trenážer Starý Smokovec		Deň matiek	Majster slova, atletika, vybíjaná	PIRLS & TIMSS
JÚN		triedne výlety	prednáška k dospievaniu	Estráda – koncoročné vystúpenie žiakov 9. roč.	Ekovýkres, súťaž mladých priateľov poľovníctva	

4.5 Harmonogram kontinuálneho vzdelávania

Plán kontinuálneho vzdelávania (pedagogických, odborných) zamestnancov na školský rok 2015/2016													
P. č.	Titul	Meno	Priezvisko	Podpis	Vzdelávanie					Spolu kredity	Začiatok	Koniec	Poznámka
					Druh vzdelávania	Vzdelávacia inštitúcia	Názov vzdelávacieho programu	Počet kreditov	Predpokladané náklady na rozpočet € *				
1	Mgr.	Katarína	Müllerová										
2	Mgr.	Rastislav	Drajna			MPC KE	Vykonanie 2. atestácie				2015	2015	
					aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
3.	Mgr.	Marta	Drajnová		aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
							Vykonanie 1.atestácie				2015	2016	
4.	Mgr.	Anna	Zmijová				Vykonanie 1.atestácie				2015	2016	
					aktualizačné	WEB	Online školenia program Alf						
					aktualizačné	PROSOLUTION	Dieťa a hudba...pohyb a hra	10			2015	2016	prihlásený
5.	Bc.	Jana	Zmijová		aktualizačné	WEB	Online školenia program Alf				2015	2016	
6.	Mgr.	Ladislav	Müller		kvalifikačné	KU	Rozširujúce štúdium GEO	120			2014	2016	pokračuje

						Ružomberok							
					aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
7.	Ing.	Štefan	Škarbek		aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
						MPC KE	Vykonanie 2. atestácie				2015	2015	
8.	Mgr.	Jana	Pavuková		Príp.atest.		Príprava na vykonanie 1. atestácie				2015	2016	
					aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
9.	Mgr.	Henrieta	Pisoňová		aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
10.	Mgr.	Gabriela	Repelová		aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
11.	Ing.	Lenka	Šariská		aktualizačné	SŠE SNV	Školské projekty a medzinár.partnerstvá cez internet	8			2015	2015	prihlásený
					aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
12.	Mgr.	Petra	Kuchárová		aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
13.	Mgr.	Martina	Pinčáková		aktualizačné	SŠE SNV	Školské projekty a medzinár.partnerstvá cez internet	8			2015	2016	prihlásený
					aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
14	Mgr.	Marta	Marasová		aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	
15.		Jozefína	Kleinová		aktualizačné	WEB	Online školenia program Alf				2015	2016	
16.	Mgr.	Patricia	Pisková		aktualizačné	WEB	Online školenia ASC agenda – etk, dochádzka Online školenia program Alf				2015	2016	

Poznámka: *Predpokladaný rozpočet uvádzame len pri vzdelávaní, pri ktorom sa uplatňuje náhrada funkčného platu v súlade so zákonom o pedagogických zamestnancoch a o odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých predpisov.

***Plán kontinuálneho vzdelávania je možné aktualizovať v priebehu školského roka podľa aktuálnej ponuky vzdelávacích inštitúcií po schválení riaditeľom školy a so súhlasom zriaďovateľa.**

Prílohy - Učebné osnovy pre 1. a 5. ročník v elektronickej podobe

Učebné osnovy pre 1. ročník:

Prerokované v MZ dňa: Podpis vedúcej MZ:.....

Schválené riaditeľom školy: Podpis riaditeľa školy:.....

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Prerokované v PK 5. - 9.: Podpis vedúceho PK 5. - 9.:.....

Schválené riaditeľom školy: Podpis riaditeľa školy: